

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΚΑΙΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΗ

Ταχ. Δ/ση : Μέρλιν 5 (6^{ος} όροφος)
Τ.Κ. : 106 71, Αθήνα
Τηλ. : 2107546645
Email : dioikitis.dam@minfin.gr

ΠΡΟΣ:

Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής
Οικονομίας και
Οικονομικών

Θέμα: Απάντηση στην υπ' αρ. 2773/02.02.2026 Ερώτηση του Κοινοβουλευτικού Ελέγχου με τίτλο «2,8 δισ. ευρώ από 166 δράσεις του ΕΣΠΑ για περιβάλλον και ενέργεια, μόλις 21 εκατ. ευρώ η δαπάνη»

Σχετ.: Ερώτηση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου με αρ. 2773/02.02.2026

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων, αναφορικά με το Πρόγραμμα ΕΣΠΑ Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027 (Just Transition Development Programme 2021-2027), σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Είναι σημαντικό να επισημάνουμε ότι τα στοιχεία του πίνακα που αναφέρεται στη σχετική ερώτηση αποτυπώνουν την εγκεκριμένη κατανομή των πόρων του Προγράμματος σε «πεδία παρέμβασης» (category node) που έχουν επιλεγεί ανά Προτεραιότητα και την ενεργοποίηση αυτών των πόρων, με βάση συγκεντρωτικά / απολογιστικά στοιχεία από τα αιτήματα πληρωμής που υποβάλλονται ετησίως από κάθε Κράτος, ο μέγιστος αριθμός των οποίων σύμφωνα με το άρθρο 91 του Καν. 1060/2021 ορίζεται σε έξι (6) ανά Πρόγραμμα, ανά Ταμείο και ανά λογιστική χρήση.

Διευκρινιστικά, τα «πεδία παρέμβασης» αποτελούν μια τυποποιημένη κωδικοποίηση (ονοματολογία) που χρησιμοποιείται στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο για την ταξινόμηση ποικίλων δράσεων, έργων και των πόρων ανά θεματικό στόχο / πολιτική των στρατηγικών προτεραιοτήτων της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027.

Συνεπώς, η εικόνα που προκύπτει μέσω του συγκεκριμένου πίνακα, δεν αντικατοπτρίζει την αντικειμενική πορεία των υπό υλοποίηση δράσεων της κάθε Προτεραιότητας καθώς αποτελεί «στιγμιαία αποτύπωση» της αξιοποίησης των πόρων που έχουν εγκριθεί σε επίπεδο «πεδίων παρέμβασης» και μάλιστα με χρονική υστέρηση έναντι της τρέχουσας κατάστασης.

Το Πρόγραμμα ΕΣΠΑ ΔΑΜ 2021-2027 εξελίσσεται αναμφίβολα με σαφή δυναμική επιτάχυνσης, γεγονός που αποτυπώνεται και στα στοιχεία που καταγράφουν την πρόοδο της υλοποίησης έως το τέλος Ιανουαρίου 2026 (στοιχεία 30.01.2026):

- Οι **συνολικές εντάξεις πράξεων** στο Πρόγραμμα ΔΑΜ ανήλθαν σε **1,026 εκατ. ευρώ (63% του Προγράμματος)**, εκ των οποίων **451,2 εκατ. ευρώ** πραγματοποιήθηκαν **εντός του έτους 2025**, γεγονός που καταδεικνύει τη σημαντική επιτάχυνση υλοποίησης.

- Οι **νομικές δεσμεύσεις (συμβάσεις) έργων** ανέρχονται σε **663,6 εκατ. ευρώ (41%** του Προγράμματος), γεγονός που αποτυπώνει την πραγματική κινητοποίηση των διαθέσιμων πόρων και τη πορεία υλοποίησης των ενταγμένων έργων.

- Οι **εκταμιεύσεις** που έχουν πραγματοποιηθεί από το Πρόγραμμα ΕΣΠΑ ΔΑΜ 2021- 2027 ανέρχονται συνολικά σε **131,4 εκατ. ευρώ**, ενώ ποσό **93,8 εκατ. ευρώ** καταβλήθηκε στους δικαιούχους του Προγράμματος εντός του τελευταίου έτους 2025.

Τα ανωτέρω στοιχεία επιβεβαιώνουν τη θετική πορεία υλοποίησης του Προγράμματος ΔΑΜ, την αποτελεσματική απορρόφηση των διαθέσιμων πόρων και τη διασφάλιση της έγκαιρης επίτευξης –και υπέρβασης– των δημοσιονομικών στόχων, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη στήριξη των περιοχών Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (περιοχές ΕΣΔΙΜ: Δυτική Μακεδονία, Μεγαλόπολη, Κρήτη, Νησιά Βορείου & Νοτίου Αιγαίου).

Η σημαντική αυτή ενεργοποίηση του Προγράμματος οφείλεται κυρίως στην ένταξη νέων πράξεων κρατικών ενισχύσεων, κατά το τελευταίο έτος χρηματοδότησης, στην Προτεραιότητα 1 «Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας», π/υ **442 εκατ. ευρώ**, με τις δαπάνες (αποδεκτό διαχείρισης) τους να ανέρχονται στα **67,7 εκατ. ευρώ**.

Συγκεκριμένα, τα στοιχεία υλοποίησης του Προγράμματος ΔΑΜ για τις αντίστοιχες κατηγορίες δράσεων που παρατίθενται στον σχετικό πίνακα της παρούσας επερώτησης, είναι τα εξής:

I. Προτεραιότητα 1 του Προγράμματος ΔΑΜ: «Δράσεις Ενίσχυσης και Προώθησης Επιχειρηματικότητας»

· Κατηγορία Δράσης 1.1 “**Έρευνα - καινοτομία - προηγμένες τεχνολογίες**”:

Έχουν ενταχθεί και υλοποιούνται πράξεις π/υ **Δημόσιας δαπάνης (ΔΔ) 69,4 εκ. ευρώ** και οι πληρωμές ανέρχονται σε **4,3 εκ. ευρώ ΔΔ**.

· Κατηγορία Δράσης 1.2 “**Ανταγωνιστικότητα ΠΜΕ και ΜΜΕ - Ψηφιακός μετασχηματισμός επιχειρήσεων**” (Κρατικές Ενισχύσεις):

Έχουν ενταχθεί και υλοποιούνται πράξεις π/υ **Δημόσιας δαπάνης (ΔΔ) 488,8 εκ. ευρώ** και οι πληρωμές ανέρχονται σε **62,3 εκ. ευρώ ΔΔ**.

· Κατηγορία Δράσης 1.3 “**Υποδομές και μηχανισμοί επιχειρηματικότητας**”:

Έχουν ενταχθεί και υλοποιούνται πράξεις π/υ **ΔΔ 48 εκ. ευρώ**, με πληρωμές ύψους **Δ.Δ. 2,1 εκ. ευρώ**.

· Κατηγορία Δράσης 1.4 “**Επενδύσεις σημαντικής κλίμακας**” (Κρατικές Ενισχύσεις):

Έχουν ενταχθεί και υλοποιούνται πράξεις π/υ **ΔΔ 152,4 εκ. ευρώ**. Οι αντίστοιχες πληρωμές ανέρχονται σε **14 εκ. ευρώ ΔΔ**.

Στο σύνολο των ανωτέρω Δράσεων, έχουν ενταχθεί συνολικά **937 πράξεις** συνολικού ύψους **Δ.Δ. 758,6 εκ. ευρώ**, με υλοποιηθείσες δαπάνες (αποδεκτό διαχείρισης) **82,8 εκ. ευρώ**.

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, υποστηρίζεται μέσω Δράσεων που στοχεύουν στην «*Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας ΠΜΕ και ΜΜΕ και τον Ψηφιακό μετασχηματισμό επιχειρήσεων*», με χρηματοδότηση από την διακριτή Προτεραιότητα 5Α για το Νότιο Αιγαίο του Προγράμματος ΠΔΑΜ.

Με π/υ **50 εκ. ευρώ** εκδόθηκε σχετική Πρόσκληση “**Επιχειρώ Πράσινα**”, για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται ή θα δραστηριοποιηθούν στα νησιά με πληθυσμό έως 3.100 κατοίκους. Τα **734 επενδυτικά σχέδια**, συνολικής αιτούμενης ΔΔ 63,2 εκ. ευρώ που έχουν υποβληθεί, **βρίσκονται σε στάδιο αξιολόγησης**.

Στις Προτεραιότητες 1 και 5Α του Προγράμματος ΔΑΜ και συγκεκριμένα στην Κατηγορία Δράσης 1.2 «Ανταγωνιστικότητα ΠΜΕ και ΜΜΕ- Ψηφιακός Μετασχηματισμός επιχειρήσεων», έχει ενταχθεί και υλοποιείται η Πράξη

· **«Σύσταση και Υλοποίηση Ταμείου Χαρτοφυλακίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης»** (Just Transition GR FoF), με δικαιούχο την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Α.Ε., με πόρους συνολικού **ύψους 71 εκ. ευρώ** και αναμενόμενη μόχλευση πόρων της τάξης των **187 εκ. ευρώ**. Το Ταμείο Χαρτοφυλακίου ΔΑΜ, έχει ως στόχο την κάλυψη του συνόλου των χρηματοδοτικών αναγκών των υφιστάμενων, νέων και υπό σύσταση ΜμΕ, στην ενθάρρυνση και στην εν γένει ανάπτυξη των επενδύσεων στις περιοχές ΕΣΔΙΜ για την ομαλή και δίκαιη μετάβαση στη μεταλιγνιτική εποχή.

Αναπτύσσεται σε δύο Ταμεία με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους χρηματοδότησης, είτε μέσω της άτοκης συγχρηματοδότησης, είτε μέσω της παροχής εγγυήσεων για όλες τις επιχειρήσεις, ως εξής:

α) *Ταμείο Δανείων Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης* (Just Transition Risk Sharing Loans), για πολύ μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, παρέχοντας δάνεια κεφαλαίων κίνησης και επενδυτικά.

β) *Ταμείο Εγγυοδοσίας Επενδυτικών Δανείων Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης* (Just Transition Guarantee Fund) για μικρομεσαίες επιχειρήσεις, παρέχοντας εγγυήσεις χαρτοφυλακίων (capped portfolio guarantees) για την δανειοδότησή τους.

II. Στις Προτεραιότητες 2 (Ενεργειακή Μετάβαση- Κλιματική Ουδετερότητα) **και 5Α** (Προτεραιότητα Νοτίου Αιγαίου) του Προγράμματος ΔΑΜ, εντάσσονται οι Κατηγορίες Δράσεων:

· **2.1 “Ενεργειακή αποδοτικότητα”** στο πλαίσιο της οποίας έχουν εκδοθεί δύο προσκλήσεις για:

α) «Δράσεις Εξοικονόμησης Ενέργειας των Δημοσίων Υποδομών (Μεταφερόμενα έργα)», π/υ 8,3 εκ. ευρώ, με τις εντάξεις να ανέρχονται σε 9,3 εκ. ευρώ

β) «Ενεργειακές αναβαθμίσεις κτηρίων ΟΤΑ Α΄ και Β΄ βαθμού Περιοχών ΕΣΔΙΜ», π/υ 40 εκ. ευρώ. Οι προτάσεις που έχουν υποβληθεί στην εν λόγω πρόσκληση βρίσκονται σε στάδιο αξιολόγησης.

· **2.2 “Καθαρή Ενέργεια”** στο πλαίσιο της οποίας έχουν ήδη εκδοθεί επτά (7) προσκλήσεις συνολικού π/υ 222,13 εκ. ευρώ, στους παρακάτω τομείς:

α) «Στήριξη ενεργειακών κοινοτήτων για την ανάπτυξη δράσεων αυτοπαραγωγής (ενεργειακές κοινότητες)», π/υ πρόσκλησης 41,8 εκ. ευρώ. Στην εν λόγω δράση έχουν ενταχθεί δύο (2) πράξεις π/υ ένταξης 11,8 εκ. ευρώ.

β) «Εγκατάσταση αντλιών θερμότητας για θέρμανση / ψύξη στη Δυτική Μακεδονία», π/υ πρόσκλησης 12,13 εκ. ευρώ. Στην εν λόγω δράση έχει ενταχθεί μία (1) πράξη π/υ ένταξης 12,13 εκ. ευρώ.

γ) «Πράσινες και έξυπνες πόλεις», π/υ πρόσκλησης 28,2 εκ. ευρώ, στην οποία αναμένεται η υποβολή προτάσεων χρηματοδότησης έως 26.2.2026 (ημ/νία λήξης πρόσκλησης).

δ) τέσσερις (4) προσκλήσεις για την «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων νέων και υπό σύσταση/ υφιστάμενων μικρομεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης σε περιοχές Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας & Μεγαλόπολης»,

συνολικού π/υ προσκλήσεων 140 εκ. ευρώ. Έχουν ενταχθεί δύο (2) επιχειρηματικά σχέδια νέων και υπό σύσταση μεγάλων επιχειρήσεων π/υ Δ.Δ. 25,4 εκ. ευρώ, ενώ οι υπόλοιπες 31 προτάσεις χρηματοδότησης (π/υ 155,2 εκ. ευρώ) που υποβλήθηκαν βρίσκονται στο στάδιο της

αξιολόγησης.

· **2.3 “Εξυπνη Ενέργεια”** Στο πλαίσιο της εν λόγω κατηγορίας δράσης βρίσκεται σε στάδιο ωρίμανσης η εξειδίκευση της δράσης «Ηλεκτροκίνηση συμπεριλαμβανομένων σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων» στις χερσαίες και νησιωτικές περιοχές ΔΑΜ, π/υ 5,3 εκ. ευρώ.

III. Στις **Προτεραιότητες 5** (Οργανωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας) και **5Α** (Προτεραιότητα Νοτίου Αιγαίου) του Προγράμματος ΔΑΜ, εντάσσονται οι Κατηγορίες Δράσεων:

· **5.1 “Ποιότητα ζωής και ολοκληρωμένες αναπτυξιακές παρεμβάσεις σε αστικές και αγροτικές περιοχές”**, στο πλαίσιο της οποίας εκδόθηκαν τον Ιανουάριο 2026 δύο (2) προσκλήσεις για την υλοποίηση:

α) «Έργων βιώσιμης κινητικότητας στο πλαίσιο των ΟΧΕ της Περιφέρειας Κρήτης», π/υ 3,7 εκ. ευρώ και ημερομηνία λήξης πρόσκλησης 31.12.2026,

β) «Έργων προστασίας και ανάδειξης πολιτιστικής κληρονομιάς στο πλαίσιο των ΟΧΕ Λιμνών και Ποταμών Δυτικής Μακεδονίας και Δήμου Μεγαλόπολης», π/υ 17 εκ. ευρώ και ημερομηνία λήξης πρόσκλησης 31.12.2026.

· **5.2 “Ολοκληρωμένες αναπτυξιακές παρεμβάσεις για Greco Islands”**, στο πλαίσιο της οποίας έχει εξειδικευθεί η δράση “Ενεργειακές αναβαθμίσεις κτιρίων ΟΤΑ Α΄ βαθμού στα GReco Islands των Περιφερειών Βορείου και Νοτίου Αιγαίου”, π/υ 10 εκ. ευρώ, για την οποία πρόκειται να εκδοθεί το επόμενο διάστημα σχετική πρόσκληση.

Με εκτίμηση

Ο Διοικητής της ΕΥ ΔΑΜ

Πελοπίδας Καλλίρης